

Szerkesztőségi iroda:
Nagybecskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Pleitiz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizeté-
sek és a lap szétküldésére vo-
natkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.
Főszerkesztő: Dr. BRÁJNER LAJOS.

Előfizetési árak:
Égész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12 .
Negyedévre ———— 6 .
Egy hóra ———— 2 .
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések
a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési
irodáknban.

Megjelenik
vasár- és ünnepnapok kivételével
mindennap délután 5 órakor.

Nagybecskerek, 1909.

XXXVIII. évfolyam 167. szám.

Hétfő, július 26.

Az iskolán kívüli oktatás.

— Iskoláink múlt évi beszámolója. —

VIII. A kulturregyesület munkágináziuma.

Nagybecskerek, július 26.

A Torontálvármegyei Magyar Köz-
művelődési Egyesület — élén a vármegye
vezetőférfiaival — szellemi és anyagi erő-
forrásait céltudatosan felhasználva, évről-
évre mind szélesebb körre terjeszkedő s
mind rendszeresebbé váló tevékenységet
fejti ki a felvilágosodással párosult tudás,
a hazafias szellemről áthatott művelődés
terjesztése érdekében.

Agilis szervei a jövőt szolgálva, a
kulturális munkásság mind több és több
ágát vonják be tevékenységük keretébe s
mikor az egyesület az elmúlt év folyamán
a munkáginázium felállítását is el-
határozta: maga is számot tevő részesévé
vált annak az országsterre mind nagyobb
arányokat öltő munkának, mely az iskolán-
kívüli oktatás nagy nemzeti érdekeit
szolgálja.

A felnőttek százezeinek iskolán kívül
való rendszeres oktatása egyike azoknak
az égető szociális és kulturpolitikai kérdé-
seknek, melyeknek helyes irányu és meg-
nyugtató megoldására Európa művelt
államai évtizedek óta rendkívüli munkát
fordítanak.

Mert nem egyes osztályok szűk köré-
ben mozgó érdekeinek kielégítését szolgál-
ják a felnőttek oktatására és művelésére
hivatott ez intézmények, hanem a forrongó,
az emberi jogaiknak és igényeiknek tel-
jesedését váró nagy tömegek méltányos
érdekeit, amikor tudásukat, műveltségüket
erős alapra fektetve, eszközt és módot
nyújtanak anyagi és szellemi haladá-
sukra.

A nagy jelentőségű társadalmi és
kulturális mozgalom terjedő félben van
hazánkban is és évről-évre fejlődik. Itt
Torontálvármegyében is tanítják már egy
pár éve a szélesebb rétegeket s különö-
sen a torontálmegyei közművelődési
egyesület dolgozik ez irányban lankadat-
lanul, évről-évre szélesbítvén az oktatás
határait.

Nagybecskereken közel egy évtizede
működik a szabad liceum, tudományos és
művészeti előadásokat tartanak, de ezek
az előadások mégis rendszertelenül törté-
tek s kellő oktató erejük nem igen volt.
A rendszeres oktatást két éve kezdte meg
a kulturregyesület ismétlődő tanfolyamaival,
amelyeken négy hónapon át rendszeres
oktatást nyújtott a népek, csökkentvén
az analfabétizmust s terjesztvén az ismereteket.
A kulturregyesület ezt az iskolán-
kívüli való oktatást a lefolyt évben még
fokozottabban kiterjesztette egyrészt a
vidéken a tanfolyamok szaporításával,
másrészt Nagybecskereken a szabad iskola
létesítésével. A kulturregyesület szabad
iskolájával mindazokat az ismereteket
nyújtja, amelyet a középiskola nyújt s
amelyekből annyian ki vannak zárva egy
és más vagy száz okból.

Tehát csak a legteljesebb elismeréssel
lehet szólni a kulturregyesületnek legújabb
intézményéről, a munkágináziumról s
igazán meleg szívvvel ajánljuk mindenkinek,
minden társadalmi körnek a figyelmébe,
hogy igyekezzenek minél nagyobb szá-
mal fölkeresni a nagybecskereki szabad
iskolát, amely kényszer, béklyó nélkül
ingyen nyújt művelődést.

Kezdő évét, eredményeit és tapasztalatait mérlegelve, méltán tekinthetni a
jövendőbeli fejlődés és megerősödés egész-
séges alapjának. Bizvást reméljük, hogy
közoktatási kormányunk támogatása, a
kulturregyesület további áldozatkész gon-
doskodása, az előadói kar teljes elismerésre
méltó, önzetlen és buzgó tevékenysége
folytán ez életrevaló intézmény mind
értékesebb részese lesz az iskolánkívüli
oktatás ma már országsterre folyó nagy
munkájának; melynek kétszeres jelentősége
van e nemzetiségi vidék központjában,
mert nem csak a tudást és felvilágosodást,
hanem a hazafias érzés és magyarság
megerősödését is egyaránt szolgálja.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési
Egyesület nagybecskereki munkágináziumának
értesítője, a melyet Knyaskó Lajos felső
kereskedelmi és polgári iskolai igazgató szer-
kesztett, most jelent meg.

A gondosan és körültekintően szerkesztett
értesítő a „Népszerű főiskolák”-ról szóló cikkel
kezdődik, majd Knyaskó Lajos, mint a
munkáginázium agilis és lelkes igazgatója, —
akinek javaslatára létesítette a kulturregyesület
e kiváló intézményét — terjedelmes jelentésben
beszámol a gimnázium első 1908/9 ik évi év-
folyamáról.

A munkágináziumban kilenc tárgyat
tanítottak az előadók: Magyar irodalmat, gazda-
sági földrajtot, fizikát, nemzetgazdaságot,
elektrotechnikát, gazdasági vegytant, művészet-
történetet, egészségant és történelmet. Az ok-
tatás munkáját a következő előadók teljesítették:
Dr. Czirbusz Géza, főgimn. tanár. Tanította a
gazdasági földrajtot, összesen 15 órában. Harzer
József, főgimn. tanár. Tanította „a fizika alap-
elveit”, összesen 15 órán át. Dr. Fialowski Béla,
törvényszéki orvos, egészségant-tanár, az egész-
ségant, 6 órában. Jakab Dávid, polg. isk. tanár
„a hazai történelmet”, 10 órában. Knyaskó Lajos,
felső keresk. és polg. isk. igazgató, a munkás-
gimn. vezetője a „magyar irodalmat”, 10 órán át.
Perl Mihály, felső keresk. isk. tanár „a gazdasági
vegytant”, 10 órában. Szenes Adolf, polgári isk.
tanár „az elektrotechnikát”, 10 órában. Dr. Vin-
cehidy Ernő, vm. főjegyző, a kulturregyesület
igazgatója „a művészettörténetet”, 6 órán át és
Wirker István, felső keresk. isk. tanár „a köz-
gazdaságot”, 10 órában.

A munkáginázium múlt év november hó
elején kezdte meg tevékenységét s mintegy 70
hallgató iratkozott be, többnyire a kereskedő és
iparos osztályból. A hallgatók, különösen az első
4 hónapban elég számosan, átlag 50—70-en látog-
atták az előadásokat; de körülbelül február
végétől kezdve csökkent a rendszeres hallgatók száma,
bár alkalomszerűleg egyes előadásokat tekin-
télyes számban kereste föl közönségünk. Állan-
dóan s a tanfolyam végéig 33-an hallgatták az
előadásokat, a melyeket ez évi április hó 30-án
rekesztettek be ünnepiesen, amikor egyuttal ki-
osztották a látogatási bizonyítványokat is.

A hallgatók közül foglalkozásra volt iparos
16, kereskedő 14, hivatali alkalmazott 3; anya-
nyelvre magyar 3, német 17, szerb 12. Életkorra:
17—20 éves 18, 21—42 éves 15.

Az értesítőt a gimnázium előadásait rend-
szeresen hallgatók névsora, statisztikai adatok s
az óraosztás kimutatása s a jövő évre szóló
értesítés zárja be.

A minisztériumokból. Mióta a parlamenti
szünet beállott, csaknem az összes minisz-
tériumokban az államtitkárok helyettesítik minisz-
tereket. A kereskedelmi minisztériumban
Sztérenyi József, a kultuszminisztériumban
Tóth János, a földművelésügyi minisztériumban
Mezőssy Béla, a honvédelmi minisztériumban
Bolgár Ferenc, a belügyminisztériumban
Hadik János gróf helyettesítik minisztereket,
akik nagybárára egészségi okokból gyógyfürdő-
helyeken töltik szabadságukat. Egyes minisz-
tériumok államtitkárai az egész nyarat Buda-
pesten töltik. A miniszterek közül csupán
Wekerle Sándor miniszterelnök van szorosabb
érintkezésben minisztériumaival, amennyiben
majd minden nap berándul a fővárosba s a

pénzügyminisztériumban sokszor késő estig dol-
gozik. Azonkívül pedig, hogy a miniszterelnökség
ügyeit is intézi, még a válság ügyében is mun-
kálkodik s a fuzió megteremtésére fáradozik.

Fölvétel a nagybecskereki jegyzői tanfolyamra.

Nagybecskerek, július 26.

Jankó Ágoston alispán, a nagybecskereki
községi közigazgatási tanfolyam igazgatója, a tan-
folyam 1909—1910-ik tanévének megnyitására,
illetőleg a tanfolyamra való fölvételre nézve a
tanfolyam értesítőjében a következő értesítést közli:

A nagybecskereki községi közigazgatási
tanfolyam 1909/10. tanévére a felvétel Nagy-
becskereken f. évi augusztus hó 26—31. között
fog megtörténni. Ezen idő alatt lehet jelentkezni,
amely alkalommal következők igazolandók:

Az, hogy az illető:

a) a főgimnázium vagy főreáliskola nyolc
osztályát vagy ezen középtanodákkal egyenrangú
más középfokú iskolát, vagy megfelelő katonai
tanintézetet sikeresen végzett;

b) az iskolai tanulmányok befejezése után
valamely község jegyzői (községi vagy körjegyzői,
vagy rendezett tanácsu városi jegyzői irodában
mint aljegyző (segédjegyző, jegyzősegéd), jegyzői
írnök, vagy jegyzőgyakornok legalább egy évi
gyakorlatot töltött;

c) az állam hivatalos nyelvét szóval és
írásban bírja;

d) feddhetetlen előéletű.

A nagybecskereki községi közigazgatási tan-
folyam bentlakással egybekötött tápintézetben van
összekötve. A tápintézet 42 személyre teljesen
be van rendezve. A tápintézetben vannak teljes
fizetéses és kedvezményes helyek. Ágyneműről
mindenki maga gondoskodik.

Teljes fizetés havi 30 korona. Ezen kívül
havi 20, 15 és 10 koronás, valamint 15 teljesen
ingyenes hely van. Ezen havi díjazásért: lakás,
fűtés, világítás, reggeli, ebéd és vacsora jár.

A tápintézeti vállalkozó köteles:

reggelire, minden bennlakónak tejeskávét
megfelelő cukorral és zsemlyével;

ebédre három tál étel, mely állhat: a)
marhahus-levesből, amelybe elegendő tésztaemüt,
burgonyát vagy hüvelyeset kell befőzni; b) 15
dekagramm marhahusból megfelelő környezettel
és mártással, vagy egy tányér vastagétel 1/4 kiló
sült hussal, vagy egy tányér paprikás, benne főtt
burgonyával vagy tésztaival; c) egy tányér sült
vagy főtt tészta;

vacsorára, ha délben két tál husétel volt,
egy tál sült vagy főtt tészta, ha délben csak
egy husétel volt, akkor 1/4 kiló sült húst, egy
tányér felmelegített vastagétellel vagy ugyanannyi
környezettel, esetleg salátával, vagy végül egy
tányér paprikás (gulyást) benne főtt burgonyával
kiszolgáltatni.

A tápintézet állandó felügyelet alatt áll.
Az élelmezést a kirendelt előadó ellenőrzi.

A tápintézetbe való felvétel iránti kérvénye-
ket célszerű még augusztus első napjaiban be-
küldeni Nagybecskerekre az igazgatóságához, hogy
a beosztás kellő időben és az egyesek vagyoni
viszonyainak megfelelően történhessék. Aki kedvez-
ményes helyet akar elnyerni a tápintézetben,
a bélyegtelen kérvényhez mellékelje a saját és
szülei vagyoni viszonyait feltüntető községi
bizonyítványt.

A tápintézetben külön tanuló terem áll
rendelkezésre. A szegényebb sorsu ifjak az in-
tézet nagy könyvtárából tankönyvekkel is ellát-
tatnak, a melyeket azonban a tanév végével
vissza kell szolgáltatni. A tápintézetben elhelye-
zett növendékek az intézeti orvos részéről in-
gyenes gyógykezelésben részesülnek.

Az évi tandíj 40 korona, mely összeg fél-
évenként 20—20 koronás részletekben előre
fizetendő.

Aki tandíjmentességet kíván elnyerni, ez
iránti bélyegmentes kérvényét a saját és szülei
vagyoni viszonyait feltüntető bizonylatokkal fel-
szerelve nyújtsa be.

Jankó Ágoston,
alispán,
a nagybecskereki közs. közigazgatási
tanfolyam igazgatója.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 órá tól kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken déltől 3/4 óráig délután Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is Vidéki hölgyek részére minden nap délelőtt 7-ig. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad. Zuhanyfürdő minden nap délután.

Augusztus 15. Nagybecskerek-i iparosok takaré- és előlegszövetkezete rendkívüli közgyűlése.
Augusztus 12., 13., 14. 15. Országos vásár.

Anna-nap.

Ma van Szent Anna napja... Ki tud róla? Még maguk az Annák is aligha. Hiszen szegény és szomorú világban élünk s örülünk, ha a vasárnap megünneplésére telik. A névnap jóformán már kiment a divatból. Még Szent Annáé is, amelyhez pedig a régiségtől patinás, sőt avas hagyományok fűződnek. Az Anna-nap, kérem az Annabál napja. Ilyenkor fürdőhelyeken pikniket és koszorúcskák örvendeztettek meg az ártatlanok szívét. Ifjak és leányok Anna-napján kivilágos-kivirradtig roptak — a boszont.

Annabál után eljegyzések szoktak nyelbe-ütödni és aki köszvénynyel, de feleség nélkül ment el a fürdőre, köszvény nélkül, de feleséggel került haza onnan, hogy egy egész életen át törhesse a fejét azon, vajjon jó cserét csinált-e? Persze ez régen volt. Az emberek megokosodtak s kezdtek nem arra használni a nyári vakációjukat, hogy esetleg örök életre szerencsétlenné tegyék magukat. És az Anna-bálokat elsöpörték a modern technika vívmányai.

Most vissza akarják iktatni szent jogába Szent Annát. A fürdők megmozdultak, hogy az Anna-bálokat új életre keltsék. Valószínű, hogy a lányok és még inkább a lányos mamák szeretnék megcsinálni ezt a reakciót. A véglegény ma is olyan szükséges cikk, mint a legregibb időkben volt. Tehát nem is a régi jó Anna-bált akarják feltámasztani, hanem azt a kitűnő szokást, hogy a férfiak nyáron is házasodjanak. Ez azonban, tekintettel arra, hogy a férfiak a legborongósabb öszben s a legzimankósabb télen se nagyon házasodnak, aligha fog sikerülni.

— **Személyi hir.** Botka Béla főispán, aki néhány napig ólezi birtokán tartózkodott, ma visszaérkezett Nagybecskerekre.

— **A király a torontali muzeumnak.** Jóó Károly itteni pénzügyigazgatási díjnak a király uralkodásának 65 éves jubileuma alkalmából egy szarvast ábrázoló művészi faragványt ajánlott fel a királynak ajándékkul. Ő felsége a faragványt elfogadta, egyszersmind elrendelte, hogy az a torontalmegyei muzeumnak adassék meg-örzés végett.

— **Kossuth Ferenc a hírlapírókhoz.** A Vidéki Hírlapírók Országos Szövetségének ez évi badacsonyi közgyűlése táviratilag üdvözölte Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztert az országos gyűlés előkészítése körül, a hírlapíró szövetséggel szemben tanúsított előzékenységeért. A szövetség üdvözléte Kossuth Ferenc a következő táviratot intézte Szávay Gyula elnökhöz:

Nagyságos Szávay Gyula urnak, Debreczen. Vidéki hírlapírók szövetségének üdvözlését köszönöm és szívből viszonzom. Jól esik lelkemnek azok szeretete, kik közérdekű tevékenységükkel a nemzet ügyét szolgálják. Koronázza siker a toll harcainak nemes munkáját. Hazafüi üdvözléttel Kossuth.

— **Jegyzőválasztás.** Mint Csókáról jelentik lapunknak, ott szombat volt a jegyzőválasztás Micske Vince tb. főszolgabíró elnöklésével, amely alkalommal 25 pályázó közül Bodnár Sándor melenczei segédjegyzőt választották meg községi jegyzőnek, akiben úgy a község, mint a vármegye jegyzői kara kiváló erőt nyer.

— **Esküvő.** Róth Frigyes, a magyar államvasutak raktárházának itteni pénztárosa tegnap tartotta meg esküvőjét Kovács Lajos nagybecskerek-i szabómester szeretetreméltó leányával, Józsiikával. A polgári esküvő tegnap délelőtt 9 órakor volt a helybeli állami anyakönyvi hivatalban.

— **A Harnoncourt-birtok.** Torontálvármegye közig. bizottságának gyámügyi küldöttsége ma délelőtt Botka Béla főispán elnöklésével ülést tartott, amelyen részt vettek: Jankó Ágoston,

dr. Vinczehid Ernő, Telecsy Kristóf, Franz I. L., Hegedüs Kálmán és Weirich Vilmos, utóbbi, mint a gyámügyi küldöttség jegyzője. A gyámügyi küldöttség Harnoncourt Félix grófnak a kérésével foglalkozott, hogy a gyermekei tulajdonát képező écskai birtokból mintegy 8000 holdat eladhasson. A gyámügyi küldöttség kimondotta, hogy engedélyt ad Harnoncourt Félix grófnak, mint kiskoru gyermekei, gróf Harnoncourt Félix és Alice törvényes képviselőjének, nevezettek tulajdonát képező ingatlanból, az árvaszékhez benyújtott térképen megjelölt 4999 hold szántónak holdankint 800 és 2220 holdnyi legelőnek holdankint 300 kor. minimális átlagárban, külön kikérendő gyámhatósági jóváhagyás mellett szabadkézből e véghatározat jogerőre emelkedése után leendő eladására. A befolyandó vételárnak akként leendő felhasználására, hogy abból kifizetessék: a) gróf Harnoncourt Mária Lujának járó 1,740.000 korona hátralékos vételár, b) a kiskoruak ingatlanait terhelő 800.000 és 240.000 koronás bankkölcsönök teljes kiegyenlítéséért a fennálló tökerészlet hátralék, c) a fennmaradó vételárfelesleg pedig a kiskoruak javára kamatozó értékpapirokba leendő elhelyezés és tőkésítésre fordításra.

— **A kereskedelmi alkalmazottak nyári mulatsága.** A helybeli kereskedelmi alkalmazottak tegnapelőtt tartott gyűlésükön elhatározták, hogy f. évi augusztus 20-án nagyszabású nyári mulatságot rendeznek és pedig ezuttal a legújabb és legkellemebb üdülőtelepen: a hűvösvölgyben. A már megállapított műsor igen érdekesnek ígérkezik, amennyiben egy pompás kerékpáros virágkorzó fogja bevezetni, lesz továbbá sétahangverseny, díjtekvés, verseny, uszás és csónakázás, léghajó felszállás (egy helybeli fiatal technikus saját találmánya), műkedvelő előadás, egy helyi dalárda közreműködésével, tánc és végre nagyszerű tűzijáték. A rendezéssel Gyurák Mátvás kereskedőt bízták meg. Az érdekes ünnepély iránt városszerte nagy az érdeklődés.

— **A boszniai tartalékosok segítése.** Megirtuk, hogy a honvédelmi miniszterium felhívást bocsátott ki, hogy azok a póttartalékosok és tartalékos katonák, akik az idén, a Bosznia annexiójából kifolyólag szolgálatot teljesítettek, külön kárpótlásban részesülnek s e kárpótlás érdekében jelentkezzenek a katonaiügyi hivataloknál. A jelentkezési határnap ma telt le. A nagybecskerek-i városi főjegyzői hivatalban, mint katonaiügyi osztálynál 19-en jelentkeztek, akiket fölterjesztettek a honvédelmi miniszterhez.

— **Elsülyedt uszályhajó.** Az Aradáci-utca kövezéséhez a magyar keramiai gyár most szállítja hajókon a keramitkockákat. Eddig két nagy uszályhajóval küldött ide a gyár keramitkövet s a két hajó a Napholz-féle fatelepnél vetett horgonyt. Az egyik hajóról most rakják ki a köveket a partra míg a másik mögötte meg-rakottan állomásozik. Eddig semmi baj sem volt s maguk a hajósok sem álmodták, hogy micsoda veszedelem fenyegeti az egyik uszályhajót. Az az uszályhajó ugyanis, amely a kirakodást várja, ma éjjel ismeretlen okból léket kapott s csak-hamar összes rakományával, száz-tizen négyezer darab keramitkövel együtt elsülyedt. A hajón lakó hajósok idejekorán ki tudtak menekülni s így nem történt bajuk. Szerencsére a hajó a parthoz közel áll s a víz ott nem mély, úgy hogy a hajó felső része kinn van a vízből s az elsülyedt keramitkockákat is könnyen ki lehet szedni az elsülyedt hajóból. Így a hajót ért káron kívül más kár nincsen.

— **Omnibusz és bicikli.** Könnyen végzetessé válható baleset történt tegnap az Oldal-féle fényképezési műterem előtt. Zink Gyula 19 éves kereskedősegédé ugyanis reggel 7 órakor biciklin az üzletbe igyekezett, a kocsiuton szembejött vele egy kocsis és a Reisz-féle omnibusz. Zink a kocsinak kitért, azonban valahogy leesett a gépről s kis hiba, hogy az omnibusz át nem gázolt rajta. Szerencsére csak nekiütődött az omnibusznak s így a fiatalembernek kisebb sérülések árán sikerült a bajból menekülni. A sebesültet a közközházba szállították, ahol bekötötték a sebeket s most lakásán ápolják Zinket.

— **Fiatall betörő.** Gera András itteni vasuti őrpánaszra ment a rendőrkapitányságra s ott elmondotta, hogy ismeretlen tettesek f. hó 23-án, mikor éppen távol volt hazulról, betörték az écskai-ut közelében levő őrházba, a honnan kisebb összegű pénzt s több más apróságot loptak el. A csendőrök csakhamar kinyomozták, hogy a betörő egy 14 éves suhanc volt, aki beismerte tettét. A fiatal betörő ellen megindították az eljárást.

— **Az őszállat csontváza.** Mint Zsombolyáról jelentik, az ottani Bohn-féle téglagyárban tegnapelőtt a munkások ásás közben mintegy husz méternyi mélységben óriási csontváza találtak. A csontváz nagyrésze, mikor levegőre jutott, szétmállott s csak fejének hátsó állkapcsa maradt épségben három foggal. A csontváz valami őszállat maradványa s hogy micsoda szörnyeteg lehetett, arról legjobban az nyujt fogalmat, hogy a fogak 16 centiméter mélyen fekszenek az állkapocsban, kiálló részük 8 centiméter hosszú és szélességük 6 centiméter. A leletről értesítették a budapesti antropológiai intézetet.

— **Gyilkos sógor.** Véres eset történt Péter-révén a napokban, amely annál megrázóbb, mert két sógor között történt. Sári János és Varga József két testvér birtak nőül és így testvérsógorok voltak. Eleinte nagy barátságban éltek, de az utóbbi időben családi surlódás zavarta meg a jó viszonyt és nem a legjobb szemmel nézték egymást a sógorok. A gyűlölet egymás-iránt mind erősebb lett, de a szenvedelem Sári Jánoson tört ki hamarabb és elhatározta, hogy a családi életét megkeserítő sógorát elteszi láb alól. A mult napok egyikén éjjel fejszét ragadott és azzal támadt Varga József-re, a kinek a koponyáját a szó szoros értelmében ketté hasítottta úgy, hogy az áldozat hamarosan kiszenvedett. A csendőrség még azon éjjel letartóztatta a gyilkos sógort.

— **A gyakornok — költő.** Egy nagykereskedő új gyakornokot fogadott. Csinos, jó megjelenésű ifju volt az illető és tetszett a kereskedőnek.

— No és szép az ön írása? Olvasható? — kérdezte tőle.

— Igenis, kérem.

— Tegyük próbát. Itt a toll és a tinta és írjon valamit erre a papírra.

A fiatal ember leült és kis gondolkodás után a következőket írta le:

Hazádnak rendületlenül
Légy hi e őh magyar!
Bölcsöd ez, majdan sirod is,
Mely ápol s eltakar.

A nagykereskedő elővasta és savanyu arcot vágott. Végül a fejét rázva, így fakadt ki:

— Sajnálom, kedves barátom; de ha ön költő is, akkor nem használhatom.

— **Járványos lépfene.** Melencze községben május óta majd az egyik, majd a másik legelőn lépett fel lépfene, most pedig már nagy arányokban pusztít. Négy nap alatt egy legelőn teljes tehének között, egy legelőn az ökörfalkában és egy pusztán 16 szarvasmarha hullott el. Öhler Károly járási m. kir. állatorvos most teljesen elzárta Melencze községet és ez uton is figyelmezteti a közönséget, hogy Melenczére, vagy Melenczén át még lófogattal sem szabad a közlekedés, ezt megakadályozza a határpontokon felállított igazolványos határőr, melynek utasítását a közönség köteles betartani.

— **Megfulladt csecsemő.** Mint Kükékházról jelentik, Bodó István és felesége a kükékházi határban mezei munkát végeztek. Míg a munka folyt, 10 hetes gyermeküket a dülő szélén felhalmozott kukoricaszár árnyékába fektették. Az asszony rövid idő múltán, mikor a kis gyermeket szoptatni akarta, a gyermeket arccal a földre borulva, holtan találta. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy a csecsemő arccal a földreborult s tehetetlenségében megfulladt.

TÁVIRATOK

Az ischli udvarból.

Budapest, július 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Ischlből sürgőnyzik, a király tegnap külön kihallgatáson fogadta Széchen Antal gróf nagykövetet. A király egyébként igen jól érzi magát Ischliben és tegnap is hosszabb sétát tett.

A román trónörökös Erdélyben.

Budapest, július 26. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Szászrégenből jelentik, a román trónörökös másodszülető fia kíséretében tegnap automobilon Bor-székéről Szászrégenbe érkezett.

Az általános választói jogért.

Budapest, július 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) A szociáldemokrata párt elhatározta, hogy az általános választói jog érdekében az ország különböző helyein nagygyűléseket rendez. Az első nagygyűlések augusztus elsején lesznek Pozsonyban, Győrött és Nagyváradon. Azonkívül elhatározta a párt, hogy a parlament megnyitásának a napján országszerte nagy demonstrációkat rendez az általános választói jog mellett.

Az orosz cár Angolországban.

Budapest, július 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) A „Berliner Tageblatt” jelentése szerint Miklós orosz cár holnap családjával együtt Henrik porosz herceg nyári tartózkodási helyére, Hemselmarchba érkezik, ahol a hesseni nagyherceg, a cárné bátyja már várakozni fog a vendégekre. A cár utazásának tisztára családias jellege van s a jelentés szerint a cár már e hó 28-án a Vilmos csatornán át folytatni fogja útját Anglia felé.

A cári családnak cowesi (Angolország) tartózkodásáról, illetve látogatásáról hivatalosan a következőket jelentik: A cári család augusztus hó 2-án érkezik meg a „Standart” yachton, amelyet a „Polarstern”, a „Rurik” és a „Makarow” hadihajók kísérik. Cherbourg és Spithead között a fele uton egy angol hajóraj veszi át a franciáktól a diszkisérteket. Az angol király és királynő a „Victoria and Albert” yachton egészen Spitheadig eléje mennek a cári párnak s a Standarton üdvözölni fogják a vendégeket. Innen a cári pár az orosz hadihajóktól kísérve az angol király yachtján teszi meg az utat Cowesig. Este hivatalos ebéd lesz a „Victoria and Albert”-en, a melyen a két uralkodó pohárköszöntőket fog mondani. Augusztus 3-án a cár a „Britannia” yachtra megy, este pedig a „Standart”-on lesz nagy ebéd. 4-én Edward király a királyi yachtklub tagjainak a tiszteletére ebédet ad a „Victoria and Albert”-en, melyen a cári pár is részt vesz. 5-én a cár a „Standart”-on fogadja a tisztelgő küldöttségeket és a „Scotts Greys” angol dragonyosrezd tisztelgését, melynek ő a tulajdonosa. 5-én délután a Standart elhagyja Cowest és hazafelé indul. A cárt ezen útjára Iswolszky külügyminiszter is elkíséri, míg angol részről Asquit miniszterelnök, Sir Edward Grey külügyi államtitkár és az admirális első lordja, Mc Kenna vesznek részt a találkozáson.

Budapest, július 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Londonból sürgönyzik, tegnap ott több ezer munkás nagygyűlést tartott, a melyen tiltakoztak a cár angolországi útja ellen.

A perzsiai események.

Budapest, július 26. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Teheránból sürgönyzik, a volt sah még mindig az orosz nagykövetségen tartózkodik. A volt sah elutazását hír szerint a perzsa kormány akadályozza meg, mert a sah még nem adta ki a korona ékköveit s ennek kiadását követelik előbb tőle.

A repülőgép diadala.

Budapest, július 26. (A „Torontál” eredeti táv.) Mint Párisból sürgönyzik, Bleriot francia léghajós tegnap aeroplanjával átröpülte a La-Manche csatornát Franciaországból Angliába. Az ut 23 percig tartott, ami rendkívüli rekord, mert a csatornát a leggyorsabb gőzhajó is csak 60 perc alatt tudja áthajózni. Bleriot sikeres röptülése nagy ujjongást kelt a franciák között. Bleriot legközelebb Manchesterből Londonba repül az erre az utra kitűzött díjért.

A törökországi események.

Budapest, július 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyi jelentés szerint a török kormánynak részleges újjáalakítása most már szinte bizonyosra vehető. Hilmi pasa állítólag megmarad jelenlegi pozíciójában, Talat bey-t, a kamara alelnökét állítólag belügyminiszter-

nek, míg Hakkibey római nagykövet a külügyi tárca vezetésére van kiszemelve, Nedsmeder bey igazságügyminiszter helyébe pedig a jelentés szerint Hayribey képviselő kerül. A seik ül izlam, Molla Sahib bey ugy hirlík szintén megmarad eddigi állásában.

Köpenick Budapesten.

Budapest július 26. (A „Torontál” ered. távirata.) Vasárnap este a köpenicki esethez hasonló vakmerő támadás történt Budapesten. Ugyanis vasárnap hajnalban beállított a budai Király-kávéházba 11 ember. A jövevények közül néhányan elállták a kijárást, a többiek pedig a kávéházban kártyázó vendégeket fogták körül. A jövevények azt mondták, hogy ők detektívek s a törvény nevében lefoglalták a kártyázók előtt az asztalon levő pénzt s azonkívül követelték, hogy a vendégek rakják ki összes pénzüket, valamint összes értéktárgyaikat. A vendégek annyira megrettentek, hogy engedelmestek s pénzüket és értéktárgyaikat kirakták. Erre a támadók, akik persze nem voltak detektívek, magukhoz vettek mindent s miután megfenyegették a vendégeket, gyorsan eltávoztak. Mire a vendégek, valamint a kávéház személyzete felocsudott meglepetéséből, a vakmerő rablóknak nyoma veszett. A rendőrség a rabló áldetektíveket most mindenfelé lázasan nyomozza, de még eddig nem jutott a nyomukra.

Zay gróf ügye.

Budapest, július 26. (A „Torontál” ered. távirata.) Az ifjú Zay grófot, akit a családja a Schwartzer-féle intézetbe szállított, tegnap délután az intézetből elbocsátották, miután Schwartzer kijelentette, hogy a grófnak semmi baja nincsen.

A kolera.

Budapest, július 26. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról jelentik, tegnap ott ismét 68 ember betegedett meg kolerában, míg 26 ember meghalt. Az összes betegek száma 775.

Egy königsbergi jelentés szerint Bienfield asszony állapota még mindig változatlan maradt. Az asszony ugyanis szintén kolerába esett s az orvosok most állandó kezelés alatt tartják Bienfieldnét.

Határidő-üzlet.

Budapest, július 26. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli záratkor a következő árakat jegyezték: Buza (októberre) 26 88 — —
Rozs (uj) 19 56 — —
Zab (uj) 15 22 — —
Tengeri (júliusra) 15 62 — —
Tengeri (uj) 14 08 — —

A készáru jegyzése a tőzsdén.

Buza	kilós	ára 100 kg.	kilós	ára 100 kg.
Tiszavideki	75	—	79	30 45—30 —
„	76	29 30—29 70	80	30 40—30 30
„	77	29 70—29 70	81	30 70 — —
„	78	30 40—30 35	82	— — — —
Fejérmegyei	75	—	79	— — — —
„	76	—	80	— — — —
„	78	29 30—29 70	81	— — — —
„	79	29 70—29 75	82	— — — —
Pestvidéki	75	—	79	29 80—30 20
„	76	—	80	30 50—30 05
„	77	29 40—29 60	81	— — — —
„	78	29 40—29 60	82	— — — —
Bánsági	74	—	78	29 75 31—
„	75	—	79	29 90 — —
„	76	29 — — —	80	30 — — 30 40
„	77	—	81	— — — —
Bácskai	74	—	78	— — — —
„	75	—	79	30 10—30 11
„	76	29 — — —	80	30 20—30 25
„	77	—	81	— — — —
Rozs I. rendű uj	—	—	—	19 80—20 10
„ közepminőségű uj	—	—	—	19 50—19 50
Árpa takarmány I. rendű	—	—	—	17 40—18 40
„ II. rendű	—	—	—	16 90—16 80
Köles	—	—	—	— — — —
Zab I. rendű	—	—	—	21 30—21 70
„ II. rendű	—	—	—	21 00—20 95
Tengeri belföldi uj	—	—	—	15 80—16 20
Korpa	—	—	—	12 30—12 60

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

A nagybecskereki róm. kath. hitközség elnökségétől.

Pályázati hirdetés.

A nagybecskereki róm. kath. hitközség régi épületének lebontására és ujnak felépítésére ezennel pályázatot hirdetek azzal, hogy a benyújtandó előirányzatok elkészítéseért díjkötelezettséget nem vállal.

A pályázatok folyó évi augusztus 7-ig dr. Annau Ernő hitközségi alelnök urhoz adhatók be.

Az építési terv és költségelőirányzat naponta d. e. 8—12. és d. u. 4—5 óráig a hitközségi irodában betekinthező és másolatban megszerezhető.

Megjegyeztetik, hogy pályázni lehet az összes munkálatokra, vagy egyes munkacsoportokra.

A hitközség fentartja magának a jogot, hogy a pályázatok közt szabadon választ-hasson, esetleg azok egyikét sem fogadja el.

Nagybecskerek, 1909. évi július 26.

686-2.1

Az elnökség.

531/1909. sz.

Baránda község előljáróságától.

Hirdetés.

Baránda község képviselőtestülete 4. kgy. 1909. sz. határozatával a község belterületén

egy mélykut furását

határozta el.

Felhivatnak mindazon vállalkozók, kik ezen munkálat elkészítésére vállalkozni szándékoznak, hogy zárt ajánlataikat Baránda község előljáróságához folyó évi augusztus 7-ig adják be. Az árlejtés folyó évi augusztus 9-én d. e. 8 órakor fog megtartatni.

Vállalkozók kötelesek 5% bánatpénzt letenni, vagyis 100 koronát.

Közelebbi feltételek a község jegyzői hivatalban a hivatalos órák alatt meg-tudhatók.

Baránda, 1909. évi július 21.

683-1.1

Községi előljáróság.

207/1909. sz.

Csebza község előljáróságától.

Hirdetés.

Csebza községe egy ártézi, esetleg mélykut furat.

Felhivatnak mindazok, kik ezen kut furását elvállalni hajlandók, hogy erre vonatkozó ajánlataikat 1909. évi augusztus 15-ig a községi előljáróságához nyujtsák be. Csebza, 1909. évi július 21.

685-1.1

Községi előljáróság.

Ha fáradt, ha izzad

a keze, ha izzad a lába, úgy csak szénsavas pezsgő

„SICCOGEN”

használjon. Az izzadság következtében fellépő kellemetlen büzt megszünteti, a járást megkönnyíti.

1 doboz 30 fillér.

Vegytani laboratórium

DETSINYI FRIGYES, Budapest,

V. ker., Marokkói-utca 2. szám alatt.

Nagybecskeren kapható:

Kellner József gyógytárában.

685-3.1

GYÁROSOKNAK, KERESKEDŐKNEK ÉS IPAROSOKNAK SAJÁT ÉRDEKÜK,

hogy gyártmányait, áru- és iparcikkeiket mennél többet hirdessék. — A hirdetések 1900. évi július hó 1-je óta bélyegmentesek és annyira olcsók, hogy aki nem hirdet, az maga ellen vét.

HIRDETÉSEK FELVÉTERNEK A „TORONTAL” KIADÓHIVATALÁBAN.

